

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónap ———— 3 .
— Egy szám ára 3 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 64. szám.

Hétfő, március 19.

Kulturünnep Nagyikindán.

— A Nemzeti Szalon kiállítása. —

— március 19.

Torontálvármegye felső részének gócpontján, Nagyikindán, főemelő szép kulturünnepély volt tegnap. A budapesti Nemzeti Szalonnak, ennek az agilis művészeti egyesületnek tíz napra tervezett műkiállítását nyitotta meg ünnepiesen a vármegye főispánja, dr. Dellimanics Lajos, mint a kiállítás védnöke és a vármegyei kulturünnep elnöke.

A műkiállítás megnyitására nagy számmal gyűlt össze a közönség úgy Nagyikindáról, mint a vármegye székhelyéről s Kikinda környékéről.

Ki kell emelnünk a tegnapi kikindai ünnepet a hétköznapi szürke és nyomasztó eseményekből, mert nemcsak valóban szép, lelket főemelő és nemesítő jelenség volt ez, hanem a magyar nemzeti kultúra előhaladását s egyben annak nemes áldást hozó magjának elvetését jelenti olyan helyen, ahol a magyar kultúrának minden szereplése nagyfontosságú.

Nagyikinda város közönsége meleg szívvel, szeretettel és örömmel vette körül ezt a kulturális mozzanatot s hogy oly szépen sikerült művészi ünnepe volt tegnap Kikindának, az kétségtelenül elsősorban azoknak az ottani lelkes férfiaknak az érdeme, akik élükön a város kitűnő polgármest rével, dr. Bogdán Zsivkóval, már hetek óta buzgólkodtak erkölcsileg és anyagilag egyaránt a kiállítás megvalósításán és sikerén.

Nem lehet természetesen elhallgatnunk a Nemzeti Szalon vezetőségének buzgalmát és fáradozását, amelylyel mindent elkövettek, hogy a magyar művészetet Torontálvármegye e nagy nemzetiségi városában méltóképpen bemulassák s tért hódítsanak itt neki.

A kikindai kulturális esemény mozgatói közül méltó érdem illeti azonkívül a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületet, amelynek a vezetősége hozta tulajdonképpen a magyar kultúrának nagyfontosságú tényezőjét, a magyar művészetet Nagyikindára s ezzel újabb bizonyágát adta a kultúra minden ágára kiterjedő tevékenységének.

Az eszme megpendítője és egyik főmozgatója pedig a kultüregyesület érdemes és fáradhatatlan igazgatója, dr. Vinczehidy Ernő megyei főjegyző volt, aki ezzel is tanujelét adta annak, hogy az egyesület vezetése a főispán elnökkel egyetemben olyan kézben van, amely a magyar kultúrának áldást hozó magvait termékenyen hinti szét.

Egyebekben álljon itt kiküldött tudósítónk jelentése a kikindai kulturünnepéről:

Nagyikinda városának mozgalmas napja volt tegnap. A budapesti Nemzeti Szalon műkiállításának megnyitó ünnepe volt vasárnap. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület közbenjárásával rendezett kiállítást már

hetek óta serényen készítette elő a kikindai helyi bizottság, dr. Bogdán Zsivkó polgármester elnökletével s hogy munkájuk lelkes és buzgó volt, azt legjobban igazolta az a nagy érdeklődés, amely a megnyitóra a kiállítás helyiségébe összegyűlt igen nagyszámú közönség részvételében nyilvánult.

A Nemzeti Szalon érdemes titkára, Déry Béla és agilis műtárosa Rubovics Márk festőművészek már egy hete Nagyikindán tartózkodtak s izléssel, helyesen, minden művész munkájára előnyösen rendezték el a műtárgyakat a kiállítás helyiségében, a Bohn-féle szálloda hatalmas dísztermében.

Kivülük a kiállítás hatásának emelésére a fővárosból számos jeles, országos hírvő művész jött le a megnyitóra már az előző nap, így: Kézdi-Kovács László, Bruck Miksa, Markó Ernő, Nyilassy Sándor, továbbá dr. Rózsa Miklós író.

A vidékről jövő vendégeket a vasutnál a helyi bizottság tagjai fogadták, így a Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület elnökét, dr. Dellimanics Lajos főispánt, akinek vezetése alatt a reggeli vonaton jöttek az egyesület igazgatóságának tagjai: Jankó Ágoston alispán, Knyaskó Lajos, Streitman Antal és Somfai János titkár. Az egyesület igazgatója dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző már szombaton kiment Kikindára a megnyitó előkészítésére.

A megnyitás.

A kiállítás helyiségébe már korán reggel kezdtek szállingózni az érdeklődők s mire 11 óra, a megnyitás időpontja elérkezett, az óriási méretű terem zsúfolásig megtelt közönséggel, amelynek sorában színes és bájos nagy csoportot képeztek Nagyikinda szép asszonyai és leányai. A díszes közönség sorában ott voltak többek közt: Hauser Károly báró, Róth Gergely kir. törvényszéki elnök, Telecsky Kristóf volt orsz. képviselő, Horváth Zoltán főbíró, dr. Kikindai Győző kir. közjegyző, Vinczehidy Izsó, Káplár Mihály plébános, Jenzsenszky Ignác ref. lelkész, dr. Zsiross Lajos, dr. Valovics Gyula, Szalay Jenő főgimn. tanár, Vlachovics János rendőrkapitány, Vangyel Géza városi jegyző stb.

Pontban 11 órakor dr. Bogdán Zsivkó polgármester, a rendező-bizottság elnöke, szép tartalmas beszédben fordult dr. Dellimanics Lajos főispánhoz, mint a kiállítás védnökéhez. A polgármester hangsúlyozta a kiállítás kulturális jelentőségét, mely úgy a városra, mint a közre nemesítőleg kihát s hogy ezt a kiállítást meg lehetett valósítani, a helyi rendező-bizottság nevében meleg köszönetet fejezte ki mindazoknak, akik fáradozásaikkal előmozdították a kiállítást. Végül kérte a főispánt, hogy mint védnök, nyissa meg a kiállítást. (Éljenzés.)

Dr. Dellimanics Lajos főispán hatásos beszéddel felelt a polgármester kérésére s hangoztatta, hogy mint a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület elnöke, örömmel tett eleget a Nemzeti Szalon érdemes vezetősége ama kérésének, hogy a kiállítás védőségét elfogadja. Örömmel jelent meg Nagyikindán, hogy e tisztán nemzetiségi városban a magyar kultúra ünnepén részt vegyen s azt megnyissa. De őszinte örömmel jelentek meg mások is a vármegyeiből, hogy Nagyikinda vendégszerető, hasznosan munkálkodó polgárainak nemes törekvését méltassák és elismeréssel adózzanak. Nagyikinda városa a kiállítással a műizlést fejleszti s egyben a magyar kultúrának tesz szolgálatot, amit mindenki lelkes örömmel köszönt. Miután ismételt elismerését fejezi ki úgy a rendező-bizottságnak, mint a város közönségének, hogy e nemes kulturális eseményt lehetővé tette, sőt ünneppé emelte, a kiállítást megnyitottak nyilvánítja. (Zajos éljenzés.)

Ezzel a kiállítás hivatalosan is megnyit, a főispán behatóan megtekintette a műtárgyakat s élénk tetszését fejezte ki a látottak fölött.

A nagyközönség szintén beható érdeklődéssel szemlélte a kiállítást s egyben hamarosan megindult művásár is, úgy hogy már az első nap sok kép elkelt.

Ünnepi lakoma.

Délben egy órakor a Nemzeti-szálloda nagyertermében ünnepi lakoma volt, melyen mintegy 150-en vettek részt, köztük Nagyikinda lelkes hölgyei is.

A kiállításból.

Ami magát a kiállítást illeti, nem kívánjuk itt a képeket részletesen bírálni s csak általánosságban konstatáljuk, hogy az egyike a legszebb vidéki műtárgyaknak úgy minőségi, mint számbeli tekintetben is. 255 műtárgyat foglal magában a kiállítás s számos elsőrangú magyar művész, mint Baditz Ottó, Fenyves Adolf, Madarász József, Kézdi Kovács László, Radnay Béla, Kunffy, Telkesy Valér, Tolnay Akos, Nagy Vilmos, Tölgyessy Artur, Markó Ernő, Csók István, Bruck Miksa, Koszkol Jenő, Pörge Gergely, Glatz Oszkár, Rippl Rónai, Hegedüs László, Nyilassy Sándor, Szlányi Lajos, Balló Ede, Edvi Ilés Aladár, Nádler Róbert, Kacziány Ödön, Déry Béla, Rubovics Márk stb. képviselve van java munkával, amelyek nagyjából olcsó árban kapható.

A fővárosi művészeket kivül szép számmal szerepelnek a kikindaiak, így: Telbisz Albert, Szalay Jenő, Adamovics Tinka, Eberlein János, Stolz Adolfné, Jenzsenszky Ignác és Telbisz Irma, továbbá Nagybecskerekről Streitman Antal és Várkonyi József több képpel s akik mind hozzáillenek a tárlat szép nivójához. Remélhetőleg úgy a Nemzeti Szalon, mint a kiállító művészek meg lesznek elégedve a művásárlással is.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.) Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Március 24. A Tmke igazgatósági ülése.
Április 1. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület rendes évi közgyűlése.
Április 9. Közig. bizottság ülése.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután, a városi közevet-vám körül történt visszaélések tárgyában rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésről lapunk holnapi számában hozunk tudósítást.

— **Vészi József előléptetése.** Mint a hivatalos lap legutóbbi száma jelenti, a király a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére, Vészi József tiszteletbeli miniszteri tanácsost a miniszterelnökséghez számfeletti minőségben valóságos miniszteri tanácsossá kinevezte.

— **Balácsi József nevenapja.** A nagybecskereki főgimnázium köztisztviselőiben álló népszerű igazgatójának, Balácsi Józsefnek névnapját minden évben külön ünneppel ülik meg úgy tisztelői, mint a főgimnázium növendékei. Balácsi azonban az idén gyöngékedik s így az iskolai ünnepek, valamint más ünnepi aktus is elmaradt.

Ujdonságok érkeztek

női kabát és raglan 10 koronától, a legfinomabb párizsi és angol modellig.

Kovács Gedeon

237a-14.4

Telefon 141.

Mindazonáltal a mai József-napja alkalmából a gimnázium tanulóifjúsága meleg ovációban részesítette szeretett igazgatóját, a délelőtti folyamán pedig nagyszámmal keresték föl a tisztelők, jóbarátok és ismerősök, akik a legmelegebb ovációban részesítették a főgimnázium jeles igazgatóját.

— **Jegyzőválasztás.** A Gaád és Fodorháza községekből álló gaádi körjegyzőséget most töltötték be és a folyó 15-én Gaádon, Steinbach Antal jár. főszolgabíró elnöklété alatt tartott választásnál 5 pályázó közül Trandaffy Sándort választották meg körjegyzőnek.

— **Házasság.** Folyó hó 18-án vezette oltárhoz Friedmann Béla helybeli iparos Schwarz József gyári alkalmazott műveltleltű Hermína leányát. Az egyházi áldást dr. Klein Mór főrabbi adta a mátkapárra szép beszéd kíséretében, melyben a munkát mint hathatós társadalmi tényezőt ünneplte.

— **József napja.** Ma ugyancsak sok házban ülnek névnapra ünnepeket. Ma van ugyanis József napja, amely egyike a legnevezetesebb névnapoknak s a régi magyar társaséletben ugyancsak általános ünnepeket képezett. Mivel pedig még manapság is egyike a legnépszerűbb neveknek, nem csoda, ha Nagybecskerekben is igen sokan ünneplték meg ma e nevet s hogy a Józsefek háza ugyancsak hangos volt az óvációktól, amelyben a barátok és ismerősök részesítették őket. Az ünnepeket között volt dr. Grandjean József, Makk József, Franz J. L., Kellner József, Harzer József, Burget József, Szalay József, Krumenacker József, Zachariás József nyug. városi tanácsos, Várady József nyugalmazott fogházfelügyelő, Sándor József és még számos mások, akik mind szívesen fogadták az üdvözlőket.

— **A filharmoniai egyesület házi estéje.** A nagybecskereki filharmoniai egyesület szombaton este a kaszinó termeiben kitünően sikerült háziestélyt rendezett. Az estélyen a tagok valogatott jelmezekben jelentek meg s a legvidámabb hangulatban mulattak reggelig.

— **Március 15.** A vármegyében rendezett március 15-iki ünnepségekről újabban még a következő tudósításokat kaptuk:

Pancsova közönsége a nagy nap évfordulóját folyó hó 15-én igaz hazafias lelkesedéssel ünneplte meg. A Trombita-szálló telidestele volt az ünneplőkkel. Az ünnepeket a „Himnusz” nyitotta meg és a „Szózat” zárta be, amelyet a „Pancsovai Magyar Dalkör” énekelt. Ugyancsak a Dalkör adta elő a „Tavaszi elmúlt” és „Édes hazám” című hazafias dalokat is. A szép előadást a közönség mindannyiszor lelkesen megtapsolta, sőt a „Tavaszi elmúlt” címűt meg is ismételtette. Petőfi híres dalát, a „Talpra magyar”-t Bodó Dénes szavalta ifjúi tüzrel. Petkovicz Ilonka és Bus Mihály nagy bátással szavalták. Az ünnepi beszédet dr. Graber László mondotta. Az elismerés lelkes megnyilvánulása különben bőven kijutott a szereplőknek mindannyiszor, kik erre ritka szép előadásukkal teljesen rá is szolgáltak. A szép ünnepeket tánc fejezte be.

Módoson szintén hagyományos kegyelettel ülte meg a község hazafias lakossága március 15-ét. Kivilágítás és nemzeti zászlók jelezték már az előző estén, hogy örömmünnepre készülnek. 15-ikén reggel a róm. kath. templomban Rankov Lajos plébános istentiszteletet tartott, ahol a Módosi Iparos Dalárda vegyeskara énekelt magyarul, majd Németh Bertalané urnó énekelt el egy szép Mária-éneket. A Himnusz elneklése után a közönség és a róm. kath., meg a magán elemi iskola tanulói fölvonultak a Zágráb-szálló nagytermébe. Itt a Módosi Iparos Dalárda a Szózattal nyitotta meg az ünnepeket, majd Eisler Jenő szavalta Petőfi „Nemzeti dal”-át. Simonyi Jenő ünnepi felolvasása után Böhm Károly szavalt, utána pedig Wolfram Károly, Ormos Ede és Hamhaber Katalin léptek a pódiumra. Megannyi szereplőt a közönség élénken megtapsolt. Az egyes számok között a dalárda a „Talpra magyar”-t és „Kossuth himnusz”-t adta elő, végezetül pedig zenekísérettel a Himnusz-t. A közönség ezután a milléniumi emlékszóborhoz vonult, melyet Zsiross József ügyvéd, kaszinó és Schimpl János dr. körorvos a polgári olvasó-egylet nevében megkoszorozott. Este a kaszinóban és a polgári olvasó-egyletben társas-vacsora volt. A kaszinóban Ernő Lajos dr. ügyvéd tartotta a szokásos tószót a szabadságszerlellyel, utána pedig még Szőke Károly dr. járásbíró beszélt hazafias szellemben, míg az olvasó-egyletben a vacsorát megelőzőleg Kiszely Kálmán dr. ügyvéd tartott magyar nyelven ünnepi beszédet, melyet Schimpl János dr. körorvos német nyelvű alkalmi felolvasása követet.

Törökkanizsán reggel a kath. plébánia templomban ünnepi misét tartott Rácz Ferenc plébános, pápai kamarás, amelyen a hivatalok és testületek vezetőikkel élükön jelentek meg. Megjelentek továbbá az összes iskolák tanítóikkal, akik az ünnepi mise bevégeztével az iskolákban

gyűjtötték össze a gyermekeket, hogy hazafias dalok elneklése után őket a nagy napra figyelmeztessék. Az ünnepi mise végeztével Sövény Iona magániskolájában márciusi ünnepélyre gyűltek össze a növendékek s az érdeklődő közönség.

A törökkanizsai kaszinó szintén népes ünnepélyt tartott, amelyen Nemes Aladár méltatta szép szavakkal az ünnep jelentőségét. Sövény Iona lelkes szavata után Rácz Ferenc, a kaszinó elnöke tartott hatásos beszédet. Az ünnepélyt lakoma s tánc követte, amely a hajnali órákig tartott. Az ottani tisztviselők köre lakomával ünneplte meg március 15-ikét, amelynek során Hódy Antal dr. tartott hazaszeretettől izzó alkalmi beszédet. Juhász Imre pedig a Talpra Magyar szavalt el. Lelkesen ünneplte még azonkívül március 15-ikét a Magyar Olvasókör, a Polgári Kör.

— **Halálozás.** Mint Nagykikindáról jelentik, Indrikovits Sándor városi képviselő, az Első Nagykikindai Takarékpénztár igazgatója a múlt héten 69 éves korában meghalt. Temetése tegnapelőtti mezt végbe nagyszámu gyászoló közönség részvételével.

— **Névnap megváltás.** Dr. Végh Lajos városi ügyész lapunk szerkesztőségéhez öt koronát küldött a közíg. tanfolyamhallgatók segélyalapja javára azzal, hogy ez összeggel a Józsefnapi gratulációkat váltja meg.

— **Rendelet az ideai aratásokra.** A földmívelési miniszter leiratot küldött szét az ország összes törvényhatóságaihoz, melyben arról értesíti őket, hogy az ideai aratás zavartalan lefolyása érdekében szükséges intézkedéseket megtette és már is gondoskodott arról, hogy a szerződéses aratók a legteljesebb mértékben pótolhatók legyenek.

— **Veszedelemes tűz.** Veszedelemes tűz pusztított ma délben ugyszólván a város közepében, az Amerika negyedbeli Mária Terézia-utca és Losonczy-utca sarkán levő házban. Pierre János kelmefestő műhelye van itt s a műhelyben elhelyezett nagymennyiségű benzinnel egy 70 liter tartalmazó pléhtartály valahogy tüzet fogott s a benzin óriási dördüléssel fölrobbant. Az égő benzin persze egy pillanat alatt lángrobbantotta a műhelyt s öles lángnyelvek csaptak ki az ablakokon. A veszedelem híre a tűzoltótestület Kühn János és Szávics Sándor parancsnokok vezetésével hamarosan a tűznél termett s teljes erővel rávetette magát a tűz lokalizálására. Megnehezítette a tűz oltását, hogy a Losonczy-utca, bár a város közepén van s alig 100—150 méter hosszú, olyan ázsiai gidres-gödörös állapotban van, hogy a vízfordó kocsi majd felfordultak. A tűz az egész környéket nagy riadalommal tartotta, mert minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy a házban levő többi nagymennyiségű benzin fölrobban s akkor a környékbeli házak is elpusztulnak. A tűzoltók emberfeletti megerőltetéssel dolgoztak azon, hogy a tűz a benzinhoz ne férjen s ebben az oltóknak nagy szakértelemmel és bátorsággal segítségére volt Krzepak honvédhadnagy, aki az égő műhelyben elszántsággal dolgozott. A tűzhöz kivonultattak egy szakasz honvédet és közös bakát, azonkívül egy csapat tűzoltásban kitanított katonát. Megjelent dr. Perisics Zoltán polgármester is és személyesen intézkedett a mentésben. Így azután nagy munkával sikerült a tüzet lokalizálni, úgy hogy a többi benzin nem fogott tüzet, majd pedig egy óra alatt el is oltották. A műhely egész berendezéssel és anyagával elpusztult. A kár meglehetősen nagy s a tüzet valószínűleg vigyázatlanság idézte elő. A vizsgálatot megindították.

— **A paradicsom.** — A: Barátom, az én házam valóságos paradicsom.

B: Hogy-hogy?

A: Hát az én nevem *Ádám*, a feleségemé *Éva*, az anyósom pedig a *kigyó*.

— **Érdekes felolvasás.** Kovács Aurél gépészmérnök e napokban érdekes felolvasást tartott egy fővárosi előkelő együletben a modern munkagépekről. Különösen kiemelte ezek közül az írógépeket és tanulságos statisztikai és demonstratív adatokkal megvilágította azok nagy hasznát ügyvédi, gyári, kereskedelmi, pénzügyi és közhivatali iródkban. Közben több írógéprendszert bemutatott és ismertetett, melyek közül a modern írógépteknika legmagasabb fokán állónak jelezte az eredeti Remington Standard írógépet. Legérdekesebb volt, mert leghasznosabb, előadásának azon része, melylyel szakszerűen kitanította a nagyobbreszt ügyvédekből, mérnökökből, kereskedőkből és gyárosokból álló hallgatóságot, hogy mire kell vigyázniuk, ha írógépet akarunk venni és miképp győződhetünk meg legbizonyosabban arról, hogy melyik a legjobb írógép. Mint halljuk,

Kovács Aurél (lakik Budapesten, Andrássy-ut 12. sz. alatt) általános és szenzációs érdeklődést keltett felolvasását külön füzetben is megjelenített és az érdeklődőknek egyszerű levelezési megkeresésére bérmentve és díjmentesen megküldi.

— **A nagybecskereki napszámok sztrájkja.** A nagybecskereki napszámok sztrájkja megszüntnek tekinthető. Ugyanis az országos tárházak itteni raktárainál dolgozó munkások bérét 50%-kal, a zsákhordók bérét métermázsánként felkrajcárral, ami szintén 50%-ot tesz ki, fölemelték. Fölemelték a hajóvontató és más napszámok bérét is, akik így szintén dolgoznak. A bérmozgalom rendbehozatalánál érdeme van a rendőrségnek is, mert körültekintésével és tapintatával a megegyezés előmozdítására tevékenyen közrehatott. Most még csak egyes faterlepen vannak differenciák a munkások és munkaadók között, de itt is előreláthatólag hamar rendezve lesz a kérdés.

— **A sztrájkok városa.** Nagyszentmiklós községe ma holnap valósággal a sztrájkok városává nővi ki magát. A legcsodálatosabb sztrájkok és bérmozgalmak ütök föl ott fejüket s egy-két hét alatt volt már ott timár, béres és cselédsztrájk. Újabban megint, mint onnan írják, a mosónők gyűlést tartottak és elhatározták, hogy ezentúl a napidíjat 1 kor. 20 fillérről 1 kor. 50 fillérré emelik és ezen alól senkinek sem szabad a teknőhöz állani, máskülönben bojkottálják a mosónő-szövetkezetből. A magasabb napibérek e hó 15-étől fogva érvénybe léptek. Miltán kíváncsi lehet mindenki, hogy ezután még miféle sztrájkot vagy bérmozgalmat produkál Nagyszentmiklós.

— **Testvére után a halálba.** E hó elején Törökkanizsán Dancsó Lukács ottani lakos hirtelen elhunyt. Dancsó öccse nem tudván elviselni bátyja halálát, a múlt héten Magyarkanizsán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

Irodalom és művészet.

* **Hangverseny.** Sivár zenei életünk közepette kétszeres örömmel mutathatunk rá az olyan hangversenyre, mely nem a műkedvelők szűrnépróbalgatása, hanem hivatásos zenészek tudásáról és illetve haladásáról számol be. Annál kellemetlenebbül érinti az igazi zenebarátokat az a körülmény, hogy éppen azok tartják magukat távol, kik hajlamuknál és tehetségükkel fogva hivatva vannak a zenei élet emelésére. Régi panaszunk ez különben, melyet hosszú évek óta hangoztatunk, anélkül, hogy javulást vennénk észre. Schnur Ignác hegedűművész, kit szombaton először halottunk, igen előnyösen mutatkozott be. Ha nem egészen tökéletes fűg-hangjaitól eltekintünk, úgy konstatahatjuk, hogy teljesen uralja hangszerét. Remek technikája, különösen pergő futamai és gyönyörű trillái csodálatra ragadták a hallgatóságot s minden egyes száma után, de különösen a nagy virtuozitással játszott Huber-féle III. ábránd után, nem különben a rendkívül meleg tonussal előadott Schubert Ave Mária (Wilhelm) után vége-hossza nem volt a lelkes tapsnak.

A zongorakíséretet Zsiross Dezső látta el azzal a lelkiismeretes odaadással, melyre csak igazi művészlelek képes. Sőt mintha a mi kis rokonszenves földünk, ki a budapesti zeneakadémián egyik díjat a másik után nyeri, ezuttal tulszerény lett volna: szinte egészen háttérbe vonult, hogy társának engedje át a dicsőség oroszlánrészét. A hallgatóság mindazonáltal meggyőződhetett arról, hogy Zsiross Dezső évről-évre szépen halad művészetében, egyik szonátájának előadásával pedig a nagybecskereki közönségnek is alkalmat adott arra, hogy a fiatal emberben a nagytehetségű zeneszerzőt dicsérje. Zongoraszámai közül legjobban tetszett a Zganbali Gyászda, melyet finom érzéssel és művészi árnyalással játszott. Ezután kapta a legerősebb és legőszintebb tapsot. A színház csak félig telt meg.

* **Nákó képiállítás Budapesten.** Néhaj gróf Nákó Kálmán szül. Gyertyánffy Berta gazdag képgyűjteményének elrendezésén unokája, Nákó Sándor gróf serényen buzgólkodik a budapesti Iparművészeti Muzéumban. A király is átengedte a kiállításra azt a képet, melyet ő Felsőének 1881-ben festett a néhai művész s amelyet a király sajátkezűleg írott levélben 1881. február 21-én köszönt meg. Egyes főúri családok, kiknek képtárában a bold. grófnő képeit őrzik, ugyancsak elküldték azokat a kiállítás kiegészítésére

végett. Zichy Jenő gróf birtokában vannak ilyenek, azonban ezeket nem lehetett megszerezni, mert tudvalevőleg a világhírű gróf jelenleg Egyiptomban időzik. Az írók és művészek részére szokásos „vernissage” holnap kedden, e hó 20-án délután lesz, míg a nagyközönség részére szerdán délután nyílnak meg az Iparművészeti Múzeum ajtai. Hetenkint háromszor lesz a kiállítás nyitva, csakély 30 fillér belépődíj mellett. A kiállítás bizonyára jelentékeny összeggel fogja gyarapítani azon jótékony egyesületek pénztárát, melyeknek javára Nakó Sándor gróf a képművelést átengedte s amely egyesületek érdekében vállaltva közreműködnek ezen egyesületek hölgytagjai is, akik a kiállítás tartama alatt teával fognak kedveskedni a látogatóknak.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró miniszterelnök a legközelebbi napokban Bécsbe utazik, jelentést tenni a királynak a politika eddigi eseményeiről.

Rudnay a királynál.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Rudnay Bélát, Budapest és Pestvármegye királyi biztosát, ő Felsége ma délelőtt kihallgatáson fogadta.

A Sas-kör feloszlása.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A belvárosi Sas-kört, amely a belvárosi politikusok buzgalmából valószínű politikai pártkorré lépett elő s a magánklub védő köpönyege alatt a politikai izgatásnak és rendezésnek egyik főfészeke volt, a belügyminiszter feloszlatta. A feloszlató rendeletet a belügyminiszter a fővárosnak küldte meg fogantatás végett s így a zugpolitikuskokat most onnan hamarosan kifüstölik. A belügyminiszter rendeletét azzal okolja meg, hogy a Sas-kör az utóbbi időben, törvényes alapszabályainak semmibevevésével, pártpolitikai gyűlések tartására adott alkalmat, fölton politikával, izgatással, sőt rendezéssel foglalkozott s a kör tagjai a kört állandóan politikai izgatás színhelyévé tették.

A pápa és a válság.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zichy Nándor gróf, a néppárt ősz vezére s a magyar katolikus társadalom fővezető fia, a Magyar Távirati Iroda útján nyilatkozatot tesz közzé, amelyben hiteles tudomása alapján kijelenti, hogy mindazok a hírek, amiket a koalíciós lapok a pápának a magyar válságba való beavatkozásáról irtak, teljesen valótlanok.

A pénzügyminiszter Bécsben.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Hegedüs Ferenc pénzügyminiszter ott tartózkodik s a király valószínűleg kihallgatáson fogadja.

Márciusi ünnepek.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap két márciusi ünnepség és felvonulás volt a fővárosban. Egyiket a függetlenségi pártiak rendezték, akik Kossuth Lajos sirjához vonultak ki és azt beszédek kíséretében megkoszorúzták. A másikat a szocialisták csinálták, akik délután Petőfi Sándor szobrához vonultak s ott a nagy költő emlékét ünnepezték beszédekkel. Mindkét ünnepség teljes rendben folyt le.

Zichy Mihály temetése

Budapest, március 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Zichy Mihály világhírű nagy festőnk ma délután 3 órakor temették el a városligeti Múcsárnok palotájából, ahol ravatalon feküdt. A temetésen óriási község vett részt, köztük a kormány tagjai, az irodalmi, művészeti tudományos és politikai világ kitünőségei, számos művészeti, irodalmi és tudományos testület stb.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc állapotában ma olyan javulás állott be, hogy rövid időre az ágyat is elhagyhatta. Az orvosok remélik, hogy Kossuth rövid idő alatt egészséges lesz.

Korteskedő tanítók.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rudnay Béla királyi biztosi vizsgálatot indított Wehner Gyula, Kozma Gyula fővárosi iskola-igazgatók és Buzás István fővárosi tanító ellen, állásukhoz méltatlan korteskedés miatt. A fegyelmi választmány a vizsgálatot az illető tanítók ellen el is rendelte s annak befejezéséig állásuktól felfüggesztelte őket.

Eötvös Balint letartóztatása.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eötvös Károly fiát, dr. Eötvös Balint ügyvédet és volt függetlenségi képviselőt, aki ujabban okmányhamisítási manipulációba keveredett, a rendőrség ma letartóztatta. Eötvös hamis okmányokat akart becsempészni ismert csalási bűnyügyének irataihoz, amelyek most a kuriánál vannak, hogy az okmányok révén a kuria fölmentse.

Budapesti gabonatózsdé

Budapest, 1906 március 19.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	75	16.55	16.75	79	17.35
Pestvidéki	74	16.00	16.20	78	16.80
Bánsági	75	16.00	16.20	79	17.30
Bácskai	74	16.20	16.40	78	17.10
Szerbii	76	16.00	16.20	78	17.40

Egyéb gabonafajták		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig
Rozs	elsőrendű	13.55	13.65
	középmínőségű	13.40	13.45
Árpa	takarmányaru I. r.	14.45	14.75
	másodrendű	14.15	14.45
Köles	elsőrendű	15.00	15.00
Zab	középmínőségű	15.60	15.70
	elsőrendű	13.55	13.75
Tengeri	román vagy bolgár	—	—
	cinqnantin	—	—
Repece	káposzta	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, március 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén gyenge forgalom mellett az árak estek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (áprilisra) 16.54 — —
 Buza (1906. októberre) 16.42 — —
 Rozs (áprilisra) 13.60 — —
 Rozs (októberre) 13.68 — —
 Tengeri (májusra) 13.48 — —
 Zab (áprilisra) 15.70 — —
 Zab (októberre) 12.48 — —

Hirdetmény

A „Második német-eleméri takaré- és előleg-szövetkezet” 1906. évi január hó 25-én megtartott rendes közgyűlésén a szövetkezet feloszlását határozta el. Felhivatnak a szövetkezet hitelezői, hogy követeléseiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hónap alatt jelentsek be.

Második német-eleméri takaré- és előleg-szövetkezet igazgatósága.
 (323-3.1)

Gyakornok

kezdő fizetéssel alkalmazást nyer

Özv. Guttman Jakabné és fiai cég

irodájában 316-2.2

Nagybecskereken.

172. végreh. szám 1906.

820-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. I. 466/3. számú végzése következtében, Vég Lajos dr. nagybecskereki ügyvéd által képviselt Nagybecskerek város árverésére javára, Adler Soma ellen 100 korona s jár. erejéig 1906. évi február hó 23-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 690 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1906. évi V. 209/6. számú végzése folytán 100 korona tőkekövetelés, ennek 1905. évi május hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 34 korona 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, nagybecskereki Tomaseváci-ut 30. szám alatt áperes lakásán leendő megtartására 1906. évi április hó 4-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fogadják adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi március hó 14. napján.

Simonich Zsigmond,
 kir. bírósági végrehajtó.

Van szerencsém a nagyérd. közönség szíves tudomására hozni, hogy a mindennapi Szent István-sör mellett kapható egész március hónapban át hetenként 3-szor, és pedig: vasárnap, kedd és csütörtökön a hirneves

SALVATOR-SÖR

(Paulaner Bräu Salvator-Keller Münchenben.)

Kiváló tisztelettel

Marcoin Jenő.

259-12.8

519/II. szám 1906.

313-3.2

Hirdetmény.

Torontálmegye közigazgatási bizottsága 1906. évi február hó 12-én kelt 140. kgy. 906. számú határozatával az ittvarnok-basahidi törvényszéki közut 2-6.ººº km. szakaszán szükséges kerékvetők felállítását 4914 kor összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából, az 1906. évi április hó 21-ik napjának d. e. 11 órájára, a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bantpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1906. március 9-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Haszonbérbeadási hirdetés.

Tomaso vác község előljárósága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező „Pészak“ nevű dűlőben fekvő 150 hold földet, kukorica vetés alá, március hó 20-án d. e. 8 órakor a helyszínen, azonnali készpénz fizetés mellett fogja bérbeadni.

Az előljáróság.

— Laboránst —

(gyógyszertári szolgálat)

keresek, jó bizonyítványokkal
— rendelkezőt, józan életűt, —

azonnali belépésre.

Havi fizetése 60 kor. ellátás nélkül.

Ajánlkozásnál munkakönyv és bizonyítványok elhozandók.

BENKOVICH MIHÁLY,

gyógyszerész.

Melencei-utca.

300-3.3

438/1909. szám.

307-2.2

Pályázati hirdetés.

Alólírott községi előljáróság, Csenta torontálmegyei nagyközség határában fekvő s a szomszéd földbirtokosok által több s kevesebb idő óta elszántott és usurpált községi földeknek visszavételével járó mérnöki munkálatoknak vállalati uton lévő biztosítása céljából pályázatot hirdet s felhívja a pályázni szándékozó mérnököket, hogy zárt írásbeli ajánlataikat, legkésőbb a folyó évi április hó 3-ig, Csenta község előljáróságához címezve s a borítékon kívül „földmérés“ jelszóval ellátva küldjék be, vagy pedig 3-án délelőtt a község házában személyesen adják be.

Az ajánlathoz a vállalati összeg 5%-a készpénzben, takarékpénztári betétkönyvecskében, vagy óvadékképes értékpapirban melléklendő.

Előzetes tájékoztatásul közöltem, hogy a községi földekből mintegy 12 helyen körülbelül 110-120 katasztrális hold foglalás van, amely megközelítőleg számítva 350-400 parcellából lesz visszafoglalandó, az illetők kataszteri birtokivéből leirandó és a községi birtokivébe átírandó.

A zárt ajánlati levelek a folyó évi április hó 3-án délelőtt 10 órakor Csenta község házában fognak felbontatni s tekintet nélkül az ajánlati árra az előljáróság, illetve az ott nyomban megtartandó képviselő-testület ezek közül szabadon választ.

Az ajánlati összeg vagy az egész munkára egy summában, vagy pedig a visszafoglalandó területek katasztrális holdjaként teendő ki.

Netán szükséges bővebb felvilágosításokat március 31-ig alólírott előljáróság, a hozzá címzendő levelekre postafordulattal megad.

Csenta, 1906. évi március hó 15-én.

Községi Előljáróság.

Szabad kézből

eladó

a melencei-utca 437. számú

— ház —

igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(25-x.12)

Hirdetés.

Az országgyűlési képviselő választására jogosított polgárok 1907. évre érvényesüléssel bíró névjegyzékének kiigazítása végett kiküldött összeíró küldöttség működését folyó évi március hó 20-án délután 3 órakor a városház nagytermében kezdi meg és munkáját folyó évi április hó 10-ig befejezni tartozik.

A küldöttség üléseit az említett helyen naponként délután 3-6 óráig tartja, mely ülések nyilvánosak.

Ez azzal tétetik közhírré, hogy a küldöttség előtt jogainak érvényesítése végett a választásra jogosított Nagybecskerek városi központi választmány területéhez tartozó polgárok személyesen is megjelenhetnek.

Együttal felhívják a közhatalosok, intézetek, miszerint a választás a jogosított személyzetüknek névjegyzékét az évi fizetés, életkor és lakhely pontos kitétele mellett folyó évi március hó 30. napjáig alólírt központi választmányi elnökhöz, vagy pedig közvetlenül az összeíró küldöttség elnökéhez, Vég Károly urhoz, betérjeszteni sziveskedjenek.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi március hó 17-én

Dr. Perisics Zoltán,

polgármester,
mint a közp. választmány elnöke.

Mattanovich György,

v. jegyző,
mint a közp. választmány jegyzője.

Zongoraterem

és zongora-kölcsönintézet.

A legkitünőbb gyártmányu zongorák (Ehrbar, Schweighofer, Dörr stb. gyárakból) kaphatók

(262-52.7)

Bröder Ignácnál,

Temesvári-ut, saját házában.

Régi zongorák becséréltetnek.

Csenei Járás főszolgabírájától.

827/906 szám.

306 2.2

Hirdetés.

Torontálmegye közigazgatási bizottságának 2327. kgy. 648/1886. számú határozatával, a Tamásfalva alatti Óbéga fentartására megállapított érdekeltég 1905. évi február hó 18-án és 1906. évi március hó 14-én tartott határozatában kimondotta, a Tamásfalva alatti rozoga Óbéga hid helyett egy új hid építését. Az új hid építésére előírt összeg 13209 kor. 03 fillért tesz ki.

A fent említett munkálat foganatosításának biztosítása céljából, 1906. évi március hó 31-én d. e. 10 órakor, a csenei főszolgabíró hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

A versenyezni óhajtok felhívják, hogy a vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 óráig alólírott főszolgabírónál annyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségvetés 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó művelet és részletes feltételek a hivatalos órák alatt, alólírott főszolgabíró hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Csene, 1906. évi március hó 15-én.

Uzbasich Gáspár.

főszolgabíró.

Hirdetés.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Csávós község érdekeltjei elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás a 2446/1906. p. számú végzéssel folyamatban tétetvén, tárgyalásra határnapul 1906. évi március hó 31. (harmincegy) napjának d. e. 9 órája Csávós község házához kitézetett s akkorra a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi telekkönyvi érdekelték egyenként külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuk részére ezennel kinevezett ügygondnok, Zsiros József módosi lakos ügyvéd megidézettnek azzal, hogy az érdekelték elmaradása a kártalanítás tekintetében a határozat hozatalát nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a csávosi 26., 168., 284., 110., 98., 97., 108., 354., 285., 103., 257., 102., 324., 101., 264., 345., 196., 308., 306., 195., 312., 315., 45., 192., 185., 305., 193., 191., 190., 189., 188., 186., 170., 89., 282., 113., 181., 124., 256., 260., 247., 29. és 286. számú tjkvben felvett ingatlanokból kisajátítandó területek képezik.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint polgári bíróságnak, 1906. évi március hó 12. napján tartott üléséből.

Zsiros,

kir. törvényszéki elnök.

Dr. Bertin,

kir. törvényszéki jegyző.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekebe tartozó torontálszécsányi hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, 1906. évi március hó 25-én d. e. 10 órakor a község ház tanácstermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 2 tagjának választása.
6. Az alapszabályok módosítása.
7. Netaláni indíványok.

1905. évi december hó 31-én a tagok száma 449, üzletrészeinek száma pedig 929 volt; az év folyamán belépett 41 tag 68 üzletrészsze, kilépett 11 tag 28 üzletrészsze.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Torontálszécsányon, 1906. évi március hó 8-án.

(317-1.1)

Az igazgatóság.

Megvételre kerestetik egy

szalon-garnitúra

asztallal, esetleg íróasztallal.

Ajánlatok az ár megjelölésével a

kiadóhivatalba kéretnek.

298-x.6